

Visjon og mål

Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle
Bergen kommunes idrettspolitik skal være verdibasert og fremtidsrettet for en by i vekst.

Tanker fra Bergen kommune rundt fremtidens kunstgressbaner
-miljøaspektet, bestillinger, politikernes engasjement,
handlingsplan mm v/Rune Titlestad, Bergen kommune

*Mål anleggsutvikling:
«Bergen kommune skal i samarbeid med idretten
tilby varierte, fleksible og funksjonelle
idrettsanlegg i hele byen».*

Videreutvikle og oppgradere eksisterende idrettsanlegg

-
- Vedlikehold/oppgraderinger
 - Etablere oppvekst- idrettsparker
 - Anleggsutvikling i levekårsområder.
 - Sikre gode areal for barnehage, skole og idrett (KPA).

Noen delstrategier anleggsutvikling

- Etablere allsidige nærmiljøanlegg i tilknytning til skoler, oppvekst- og idrettsparker
- Idrettsanlegg skal utvikles med fleksible og funksjonelle løsninger. Mer for «pænga»!
- Idretter som har begrenset tilgang til kommunale idrettsanlegg i dag, skal vurderes særskilt

Gi jenter/kvinner like muligheter som gutter/menn

Fotballanlegg

Topp- og breddefotball

Fotball er i dag den største idretten både for gutter og jenter i Bergen

Aktivitetsøkning.

Bedre å inkludere langt flere brukergrupper

Gledelig i et folkehelseperspektiv,

Kunstgress kan ha uheldige miljøkonsekvenser.

Bergen har 8 gressbaner i 2018; Fana stadion, Arna stadion, Arna idrettspark, Leikvang, Alvøen, Nymarksbanen (2) og Brann stadion

Gressbaner har brukstid på ca. 340 timer i året

Bruk av grusbaner

Få grusbaner i dag. Mest brukt til parkeringsanlegg og sirkus

Arena Nord i Myrdal idrettspark i Åsane bygges på kommunal tomt

Idrettsparken inneholder is, curling, turn, klatring og 3 spilleflater håndball samt nytt stadionanlegg for fotball - gamle stadion bygget om til kunstgress + nærmiljøanlegg i 2017/18 + nærmiljøanlegg

Brukstid kunstgress:

- Ubegrenset bruk
- 3000 pr. år lokalisert ved skole.
- 1800 timer når banen er lokalisert separat

Kunstgressbaner antall og type ifyll

71 Kunstgressbaner i Bergen hvorav 62 eies av Bergen Kommune. BBSI ved Idrettsservice står i dag for all drift av de kommunale kunstgressbanene.

- 46 av de kommunale banene er 11 –er baner og 16 er mindre baner
- 13 store baner med SBR
- 27 baner med TPE
- 5 m/EPDM
- 1 m/sand

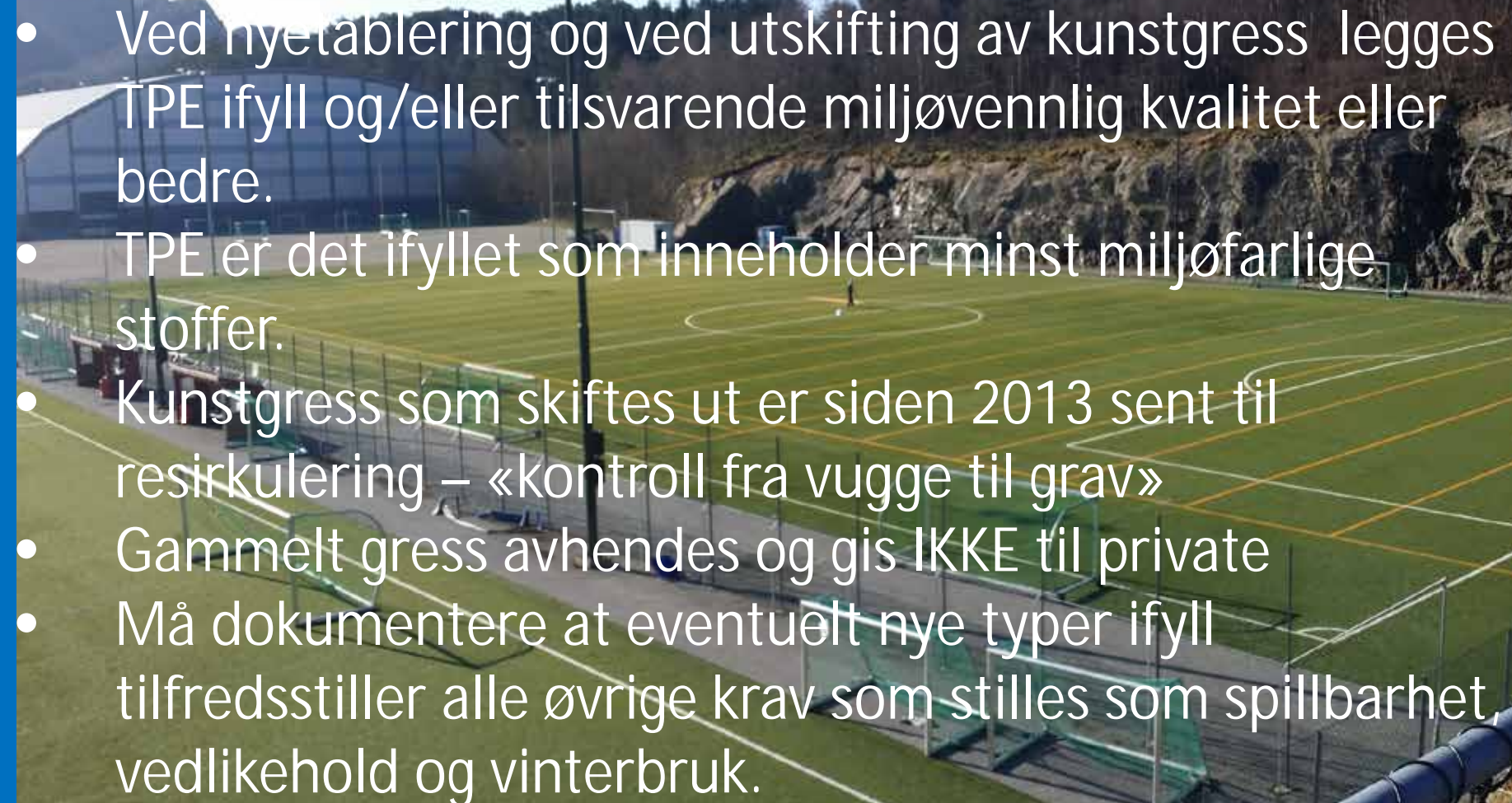
5 kunstgressbaner ligger i umiddelbar nærhet til vassdrag.

Dette er:

- Arna stadion på Gaupås Ytre Arna,
- Tellevikbanen i Åsane bydel,
- Kringlebotn i Fana bydel,
- Espelandsbanen i Arna bydel,
- Smørås (Slåtthaug) i Fana bydel.

Føre var prinsippet fra 2013

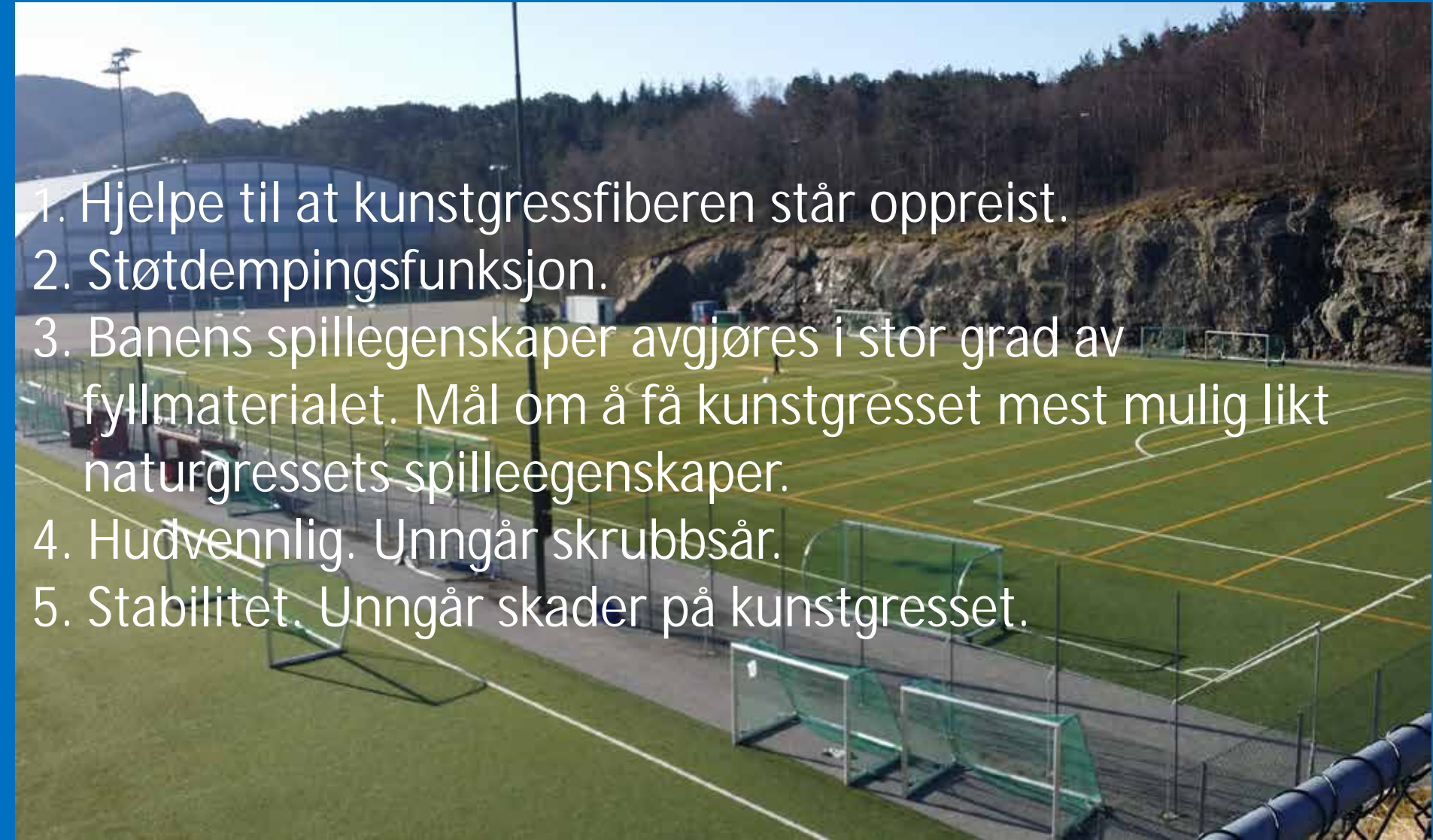
- Ved nyetablering og ved utskifting av kunstgress legges TPE ifyll og/eller tilsvarende miljøvennlig kvalitet eller bedre.
 - TPE er det ifyllet som inneholder minst miljøfarlige stoffer.
 - Kunstgress som skiftes ut er siden 2013 sent til resirkulering – «kontroll fra vugge til grav»
 - Gammelt gress avhendes og gis IKKE til private
 - Må dokumentere at eventuelt nye typer ifyll tilfredsstiller alle øvrige krav som stilles som spillbarhet, vedlikehold og vinterbruk.
-

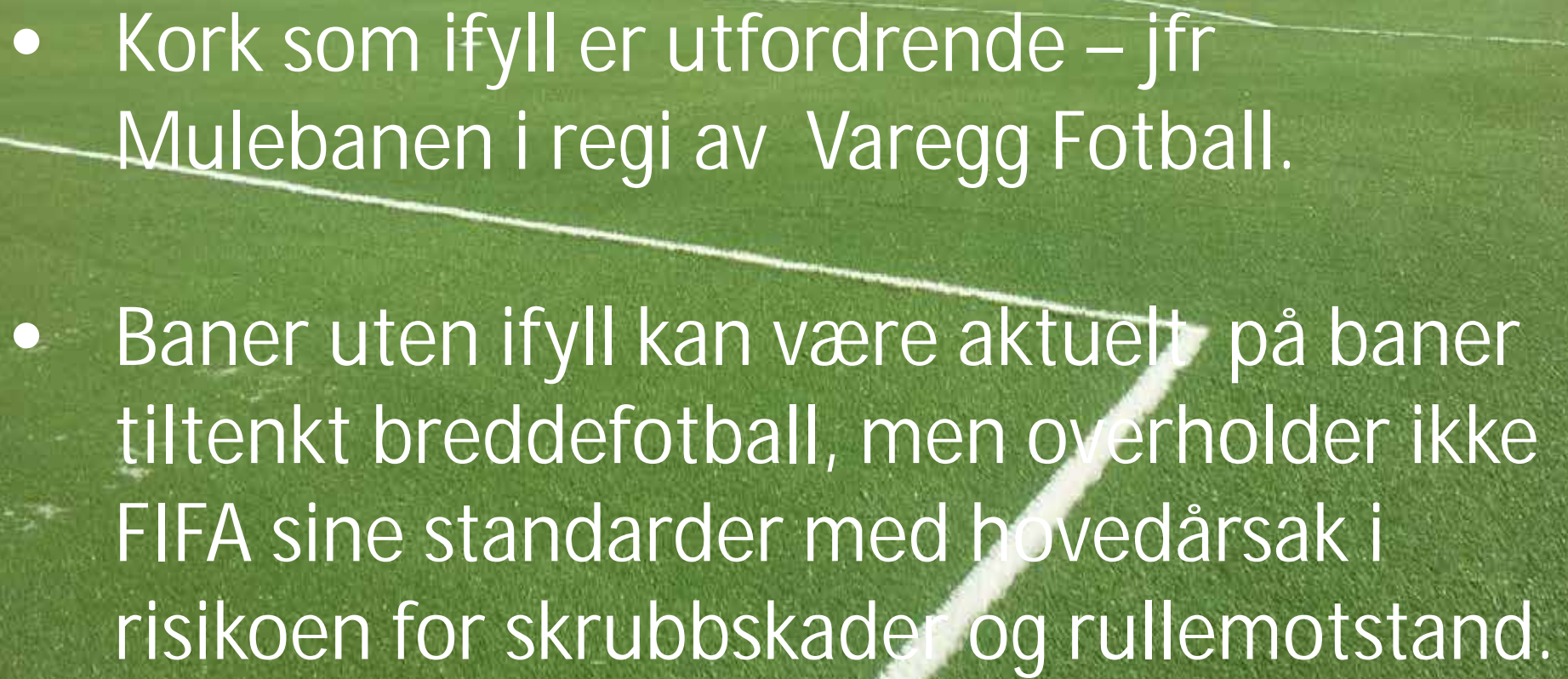
- Det ble vedtatt i sak 341/13 «Etablering av et investeringsfond for kunstgressbaner» -

- Kunstgressbaner til breddefotball har en estimert levetid på 10 – 15 år, mens baner til toppfotball er estimert til 5 – 10 års levetid.
- Bruksfrekvens, kvalitet på gresset kombinert med hyppighet og kvalitet på vedlikeholdet, er avgjørende komponenter for levetiden.
- KUD forutsetter minst 10 års bruk før man kan søke støtte til rehabilitering av kunstgressbaner.
- **Maksimalt tilskudd for full størrelse er 1/3 av tilskudds berettigede kostnader var inntil kr. 1 mill.**

Granulat/ ifyll i en kunstgressbane har følgende hovedhensikter:

1. Hjelp til at kunstgressfiberen står oppreist.
2. Støtdempingsfunksjon.
3. Banens spillegenskaper avgjøres i stor grad av fyllmaterialet. Mål om å få kunstgresset mest mulig likt naturgressets spillegenskaper.
4. Hudvennlig. Unngår skrubbsår.
5. Stabilitet. Unngår skader på kunstgresset.

-
- Kork som ifyll er utfordrende – jfr Mulebanen i regi av Varegg Fotball.
 - Baner uten ifyll kan være aktuelt på baner tiltenkt breddefotball, men overholder ikke FIFA sine standarder med hovedårsak i risikoen for skrubbskader og rullemotstand.

Bergen langt under snittet i granulatmengder pr. bane

- 100 tonn ifyll (SBR) i følge Cowirapport pr. stor bane
- I Bergen anslås mengden til 55.5 tonn pr. stor bane
- Etterfylling av gummigranulat skjer ved behov og ikke nødvendigvis årlig.
- Cowi anslår 5 tonn i årlig etterfylling mot snitt i Bergen på ca. 1,3 tonn granulat pr. bane pr. år
- På baner med TPE og pad vil det være noe mer ifyll da egenvekten er lavere og fyller mindre

Det foreligger ikke god nok dokumentasjon om hvor mye granulat fra kunstgressbaner som faktisk havner i sjø og vassdrag, og eventuelle konsekvenser av det.

Erfaringer fra Bergen viser blant annet:

Vår/sommer/høstdrift:

- Ved normal drift med slodd eller harv på en kunstgressbane i fotballsesongen , vil minimalt med granulater havne utenfor banen.

Vinterdrift

- Bergen har klimatiske fordeler sammenlignet med andre deler av landet
- Bergen har også restriktiv praksis på snømåking

Granulat på klær og sko:

- Noe granulat vil kunne feste seg til klær og sko til spillere, og på den måten havne på avveie.

Generelt

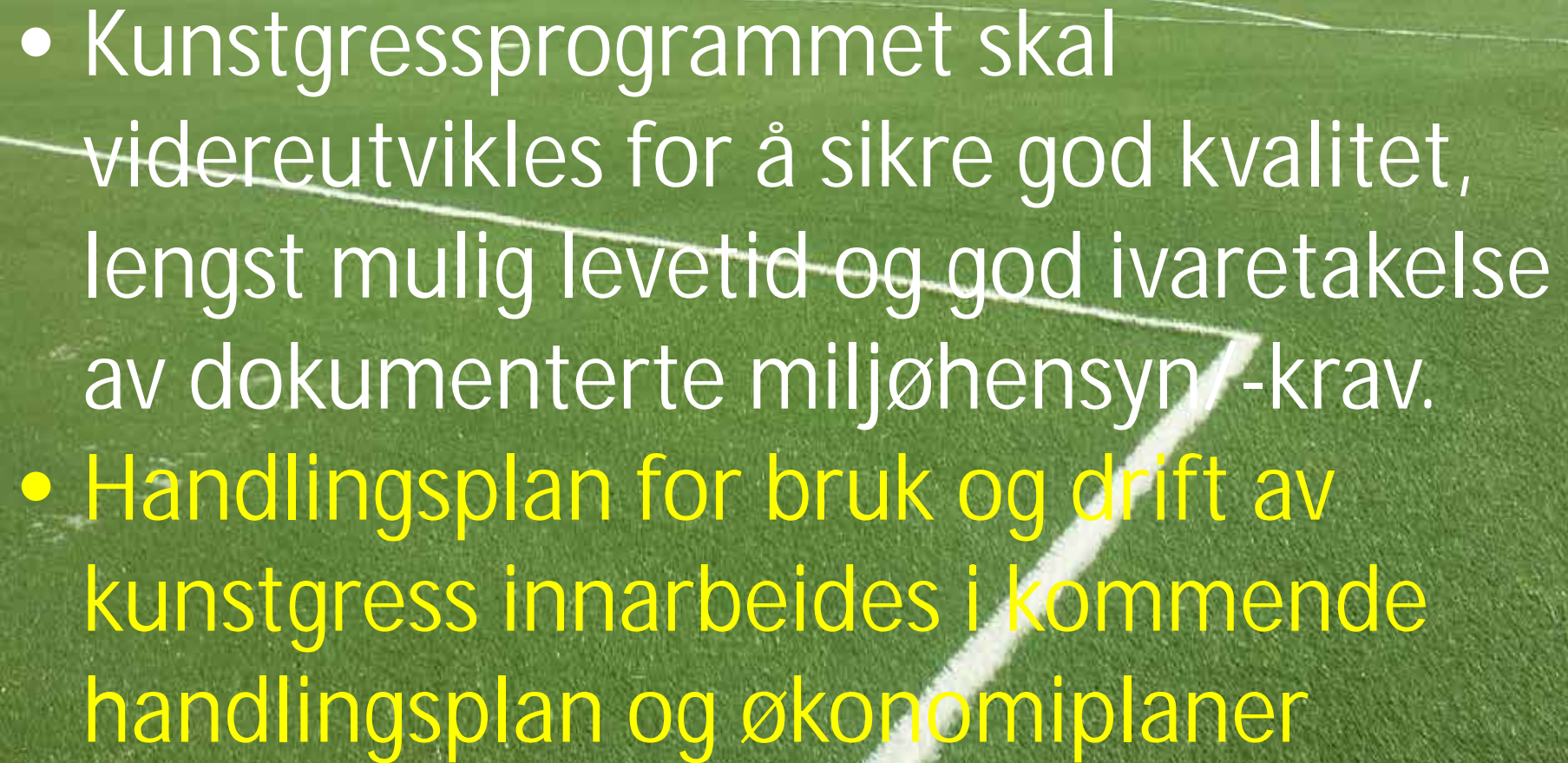
Problemstillingen rundt mikroplast vil gjelde for kunstgressbaner uavhengig av hvilken type gummigranulat som brukes.

Miljødirektoratets konklusjoner

- Finnes ikke gode alternativer til dagens gummigranulat
- I mange tilfeller vil det være mye å hente ved å bedre driften og utformingen av kunstgressbanene
- Dette følges opp og besvares i forslag til tiltak

KUNSTGRESS GIR LAV HELSERISIKO MEN STOR HELSEGEVINST!

- Kunstgressbaner gir omfattende aktivitetsøkning, utvikler gode idrettsmiljøer og gir god folkehelse for barn og unge
- Publiserte rapporter konkluderer med lav helserisiko for brukere av kunstgressbaner, inkludert barn, og for arbeidstakere som installerer og vedlikeholder banene.
- Publiserte rapporter viser at kunstgress og ulike fyllmasser ikke medfører helserisiko
- Vil forholde oss til publiserte rapporter basert på vitenskapelig forskning

-
- Kunstgressprogrammet skal videreutvikles for å sikre god kvalitet, lengst mulig levetid og god ivaretagelse av dokumenterte miljøhensyn/-krav.
 - Handlingsplan for bruk og drift av kunstgress innarbeides i kommende handlingsplan og økonomiplaner

Miljødirektoratets forslag til tiltak for å redusere tap av gummigranulat

Alle anlegg

- Fysiske barrierer rundt baneområdet som hindrer granulat å forlate banen
- Sandfang i drencsystemet på anlegget. Sandfanget må enkelt kunne tømmes for granulat som kan renses og tilbakeføres
- Rutiner for fjerning av granulat fra klær og sko
- Manuell oppsamling, rensing og tilbakeføring av granulat utenfor baneområdet
- Bruk av rist, filtre eller andre oppsamlingsmetoder for granulat (både rundt banen og i forbindelse med overvannskummer)

Helårsanlegg

- Sette av egnet plass for snølagring, helst med fast dekke og/eller fiberduk
- Ved bruk av snøfreser, vær sikker på at snøen havner på egnede plasser, og ikke i omgivelsene utenfor anlegget.

Miljødirektoratets anbefalinger til forskrift

- Krav til dokumentasjon om hvor mye granulat som etterfylles, og hvor mye av det som tas ut av drift, leveres til godkjent mottak eller annen håndtering. I tillegg kan det eventuelt innføres en øvre grense for hvor mye som kan etterfylles per bane per år.
- Krav til hvordan områdene rundt utendørs helårsanlegg skal være utformet, både når det gjelder dekke og fysiske barrierer som skiller baneområdet fra terrenget rundt anlegget.
- Særskilte krav for anlegg som planlegges i nærheten av sårbare resipienter som kyst, innsjøer, bekker og elver.

Miljødirektoratets anbefalinger til forskrift

- Krav til bruk, lagring av fyllmaterialer og oppsamling av polymerbaserte fyllmaterialer utenfor banen.
- Krav til å utarbeide skriftlige rutiner som beskriver hvordan granulatflukt kan unngås ved drift av banen.
- Krav til substitusjon, om det kommer nye og mindre skadelige produkter på markedet som er egnet på de enkelte anlegg
- Vurdere en differensiering i krav basert på hva slags innfyllsmasser brukes.
- Tilsyn

Tiltak i handlingsplanen

- Tiltakene i planen svarer på Bergen kommunes erfaringer, erfaringer fra kunstgressnettverk med blant annet kommunene Bergen, Stavanger, Trondheim, Oslo og Kristiansand samt anbefalinger og konklusjoner fra NFF, Miljødirektoratet, Bad, Park og idrett m.fl
1. Driftstiltak
 2. Brukertilta
 3. Konstruksjonsmessige tiltak